

ΙΣΤΟΡΙΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑ Α1

A1.1 Να ορίσετε με συντομία τους παρακάτω ιστορικούς όρους:

«Κίνημα στο Γουδί»

«Α΄ Πανελλήνιο Συνέδριο Ποντίων»

«Οργανισμός (1914)»

A1.2 Να αντιστοιχίσετε κάθε δεδομένο της στήλης Α με εκείνο από τα δεδομένα της στήλης Β (δύο στοιχεία από τη στήλη Β περισσεύουν):

Α	Β
1. Συνθήκη Λονδίνου	α. 1907
2. Παραίτηση Κυβέρνησης Δραγούμη	β. Νοέμβριος 1919
3. Συνθήκη Νειγύ	γ. Μάρτιος 1921
4. Συνθήκη Κεμάλ- Μπολσεβίκων	δ. 1910
5. Συγκρούσεις στο χωριό Κιλελέρ	ε. 30 Μαΐου 1913
	στ. 2 Ιουλίου 1905
	ζ. Οκτώβριος 1910

ΘΕΜΑ Α2

A2.1. α) Πως αντιμετώπισαν οι πρόσφυγες το πρώτο διάστημα την παραμονή τους στην Ελλάδα, μέχρι την υπογραφή της συνθήκης της Λοζάνης το 1923;

β) Για ποιους λόγους η υπογραφή της Σύμβασης τη Λοζάνης συνέφερε τον Βενιζέλο και τον Κεμάλ και πως αντέδρασαν οι πρόσφυγες όταν έγινε γνωστή η υπογραφή της στην Ελλάδα;

A2.2. Ποια ήταν η διπλωματική στάση των Μεγάλων Δυνάμεων και του Ελ. Βενιζέλου η οποία οδήγησε την επανάσταση του Θερίσου στο τέλος της;

ΘΕΜΑ Β1

Να παρουσιάσετε τις συνέπειες που είχε η κρίση του 1929 για την ελληνική οικονομία βασιζόμενοι στις ιστορικές σας γνώσεις και στις πληροφορίες που θα αντλήσετε από το παρακάτω παράθεμα.

Οι συνέπειες των μέτρων του κρατικού παρεμβατισμού κατά το 1932

Τα μέτρα του 1932 αποτέλεσαν το ορόσημο για την νέα ανάπτυξη της εγχώριας παραγωγής, η οποία συνεχίστηκε ως τις παραμονές του Β΄ Παγκοσμίου πολέμου. Άμεση συνέπεια ήταν ότι η δραχμή υποτιμήθηκε κατά 60% σε σχέση με τα ξένα νομίσματα, ενώ παράλληλα οι τιμές των εγχώριων προϊόντων δεν ανέβηκαν παρά μόνο 13,4 %. Αυτό είχε σαν συνέπεια ότι τα προϊόντα του εξωτερικού ακρίβυναν τουλάχιστον τέσσερις φορές περισσότερο από τα εγχώρια. Οι προϋποθέσεις αυτές οδηγούσαν εξ αντικειμένου στην ενθάρρυνση της εγχώριας παραγωγής. Σύμφωνα με τις στατιστικές της ΚΤΕ, κατά την περίοδο 1928 – 1938 η Ελλάδα σημείωσε την υψηλότερη αύξηση της βιομηχανικής παραγωγής στον κόσμο(65%) μετά την ΕΣΣΔ (87%) και την Ιαπωνία (73%)

Κ.Βεργόπουλος, Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Εκδοτική Αθηνών, τόμος ΙΕ΄, σελ. 330

ΘΕΜΑ Β2

Αντλώντας στοιχεία από το παρακάτω κείμενο και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις ν' αναφερθείτε στο περιεχόμενο του Συντάγματος του 1864 και στις πολιτικές εξελίξεις που οδήγησαν στην ψήφιση της αρχής της δεδηλωμένης.

Ο Όθων εκθρονίζεται και εγκαταλείπει την Ελλάδα (Οκτώβριος 1862). Η ρομαντική δυναστεία των Βίττελσμπαχ και μαζί μ' αυτήν η ρομαντική εποχή της ελ-

ληνικής ιστορίας τερματίζεται. Η Αγγλία ανάλαβε να βρει το νέο βασιλιά και τον βρήκε στο πρόσωπο του πρίγκιπα Γουλιέλμου – Γεωργίου Γλύξμπουργκ της Δανίας, ο οποίος ανέβηκε στον ελληνικό θρόνο με τον τίτλο Γεώργιος Α΄ Βασιλεύς των Ελλήνων (Οκτώβριος 1863).

Στο μεταξύ η Συνταγματική Βουλή εκλεγμένη απ' το Δεκέμβριο του 1862, εργαζόταν για το νέο Σύνταγμα. Η ομάδα της ελληνικής πλουτοκρατικής τάξης με την υποστήριξη των μεγάλων γαιοκτημόνων (οι πεδινόι) έχει την υπεροχή στη Βουλή. Εντούτοις δε λείπουν και τα ριζοσπαστικότερα στοιχεία, που έχουν ενισχυθεί με του Επτανήσιους Βουλευτές που μπήκαν στη Βουλή απ' το 1864. Με την επίδραση αυτών των στοιχείων, το Σύνταγμα που ψηφίστηκε τον Οκτώβριο του 1864 παρουσιάζει χαρακτήρα σαφώς δημοκρατικό: κάθε εξουσία απορρέει από το έθνος, τα πρόνοια του στέμματος περιορίζονται, η νομοθετική εξουσία ανήκει σε μια μόνο Βουλή που εκλέγεται με καθολική ψήφο και η εκτελεστική εξουσία ανήκει στο Βασιλιά που την ασκεί μέσω των υπευθύνων υπουργών του. Η ελευθερία του τύπου εξασφαλίζεται. Έτσι το Σύνταγμα του 1864 εγκαθιστά τη βασιλευόμενη Δημοκρατία. Η εισαγωγή από τον Τρικούπη, στα 1875, του κοινοβουλευτικού καθεστώτος, που σύμφωνα μ' αυτό ο βασιλιάς υποχρεώνεται να διορίζει κυβέρνηση που να έχει την εμπιστοσύνη της Βουλής, αποτελεί το νέο σταθμό προς την πολιτική νίκη της ελληνικής αστικής τάξης.

Νίκος Σβορώνος, Επισκόπηση της Νεοελληνικής Ιστορίας, Θεμέλιο, Αθήνα, σελ. 96

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α1

A1.1 «Το 1909...επιδιώξεις του» σελ. 86- 88

«Χιλιάδες Έλληνες του Ανατολικού Πόντου...Ροστόβ» σελ. 249

«Τον Ιούλιο του 1914...γεωργικό κλήρο» σελ. 140 – 141

A1.2 1 – ε, 2- ζ, 3- β, 4- γ, 5- δ (περισσεύουν από τη στήλη Β τα στοιχεία α και στ)

A2.1 α) «Το πρώτο διάστημα... νέα πατρίδα» σελ. 149

β) «Όταν έγινε γνωστή ...ελληνικού κράτους» σελ. 151

A2.2 Μετά την ίδρυση της Προσωρινής Κυβέρνησης της Κρήτης από τον Ελ. Βενιζέλο η κρίση μετατοπίστηκε στο χώρο της διπλωματίας και αναζητήθηκε πολιτική λύση. «Οι αντιπρόσωποι των Μεγάλων Δυνάμεων... επικυριαρχία» σελ. 214- 215

«Η επιμονή των επαναστατών... ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα» σελ. 215

ΘΕΜΑ Β1

Η παγκόσμια οικονομική κρίση, που ξεκίνησε από την Ν. Υόρκη το 1929 και εξαπλώθηκε σε ολόκληρο τον κόσμο, επηρέασε φυσικά και την οικονομία της Ελλάδας τη δεκαετία του 1930. Σύμφωνα με τις ιστορικές μας γνώσεις. «Η παγκόσμια οικονομική κρίση... θετικά στοιχεία» σελ. 53-54 σχολ. βιβλίου.

Αυτές οι θετικές συνέπειες καταγράφονται με σαφήνεια στο παράθεμα που συμπληρώνει την ιστορική αφήγηση. Το τελικό αποτέλεσμα των μέτρων του 1932 ήταν η ανάπτυξη της εγχώριας παραγωγής που ξεκίνησε με την κατά 60% υποτίμηση της δραχμής, τη στιγμή που η άνοδος της τιμής των εγχώριων προϊόντων ανέρχονταν μόλις στο 13,4%. Οι εισαγωγές επομένως μειώθηκαν, αφού η αξία των ξένων προϊόντων τετραπλασιάστηκε. Αυτό οδήγησε στην ενίσχυση της εγχώριας γεωργικής και βιομηχανικής παραγωγής για να έχει τη δυνατότητα η χώρα να καλύψει τις ανάγκες της που δεν μπορούσε να καλύψει με εισαγωγές. Έτσι εξηγείται η υψηλή σε ποσοστό αύξηση της βιομηχανικής παραγωγής που τοποθέτησε την Ελλάδα στην τρίτη θέση

παγκοσμίως, μετά την ΕΣΣΔ και την Ιαπωνία. Ο κρατικός, λοιπόν, παρεμβατισμός ενίσχυσε την ανάπτυξη, μια ανάπτυξη που στηρίχθηκε στις εγχώριες παραγωγικές δυνάμεις.

ΘΕΜΑ Β2

Στις 12 Οκτωβρίου 1862 ο Όθων αναγκάζεται να εγκαταλείψει οριστικά την Ελλάδα, μετά την επανάσταση του Φεβρουαρίου του 1862. **Σύμφωνα με τις ιστορικές μας γνώσεις** οι επαναστάτες προκήρυξαν εκλογές για Εθνοσυνέλευση, η οποία θα ψήφιζε νέο σύνταγμα. Οι εκλογές έγιναν το Νοέμβριο του 1862. Η πλειονότητα των αντιπροσώπων που εκλέχθηκαν προέρχονταν από τοπικά ψηφοδέλτια, χωρίς κομματικές παρεμβάσεις. Αυτό είναι μια ακόμη απόδειξη ότι τα «ξενικά» κόμματα είχαν χρεοκοπήσει. Μέσα στην εθνοσυνέλευση συγκροτήθηκαν οι πυρήνες των δυο μεγάλων παρατάξεων, των πεδινών και των ορεινών, όπως ονομάστηκαν.

Όλα τα παραπάνω επιβεβαιώνονται και συμπληρώνονται από τις πληροφορίες του παραθέματος. Όταν ο Όθων εγκατέλειψε την χώρα η Αγγλία ανέλαβε να βρει νέο βασιλιά για την Ελλάδα και τελικά ενθρόνισε τον Οκτώβριο του 1863 τον Γουλιέλμο – Γεώργιο Γλύξμπουργκ της Δανίας, ο οποίος πήρε τον τίτλο Γεώργιος Α΄ Βασιλεύς των Ελλήνων. Ταυτόχρονα απ΄ το Δεκέμβριο του 1862 η Συνταγματική Βουλή προετοίμαζε την ψήφιση νέου συντάγματος. Στην Εθνοσυνέλευση η τάξη της πλουτοκρατίας υπερίσχυσε έχοντας την υποστήριξη των μεγάλων γαιοκτημόνων, των Πεδινών και από το 1864 εντάχθηκαν στη Βουλή και ριζοσπαστικότερα στοιχεία με την υποστήριξη των Επτανήσιων Βουλευτών.

Σύμφωνα με τις ιστορικές μας γνώσεις: «Μέσα σε συνθήκες κυβερνητικής αστάθειας... βιαιοπραγίες» σελ. 78.

«Παρά την έντονη αντίδραση ... του πολιτικού τοπίου» σελ 78- 79

Οι ιστορικές μας γνώσεις επιβεβαιώνονται από τις πληροφορίες του παραθέματος. Πιο συγκεκριμένα τον Οκτώβριο του 1864 ψηφίζεται το νέο Σύνταγμα της Ελλάδας με σαφώς δημοκρατικό χαρακτήρα. Ο δημοκρατικός χαρακτήρας του Συντάγματος αποδεικνύεται από το ότι οι εξουσίες απορρέουν από το Έθνος, περιορίζονται τα προνόμια του Βασιλιά, η νομοθετική εξουσία ανήκει στη Βουλή, η οποία εκλέγεται με καθολική ψηφοφορία, η εκτελεστική εξουσία ανήκει στο βασιλιά με τους υπεύθυνους υπουργούς του και εξασφαλίζεται πλέον η ελευθεροτυπία. Το πολίτευμα της Ελλάδας σύμφωνα με το Σύνταγμα είναι Βασιλευόμενη Δημοκρατία.

Ένα όμως συντηρητικό στοιχείο του Συντάγματος του 1864 ήταν ότι δεν καθορίστηκε με σαφήνεια ότι ο βασιλιάς όφειλε να δίνει την εντολή σχηματισμού κυβέρνησης στο κόμμα που είχε την πλειοψηφία στη Βουλή, με αποτέλεσμα ο βασιλιάς να διορίζει κυβερνήσεις της αρεσκείας του. Τελικά όμως με την επιβολή της Αρχής τη Δεδηλωμένης, το 1875 από τον Χ. Τρικούπη, καθιερώνεται το κοινοβουλευτικό καθεστώς στην Ελλάδα, σύμφωνα με το οποίο ο βασιλιάς διορίζει κυβέρνηση που έχει την εμπιστοσύνη της Βουλής. Αυτό ήταν μια νίκη της ελληνικής αστικής τάξης που αποτέλεσε σταθμό για την ομαλή λειτουργία του κοινοβουλευτικού καθεστώτος στην Ελλάδα.